

Să păzim credința părinților! - Ohrida, 1926

Prorocii cei învățați și întăriți de Duhul Sfânt au prorocit, apostolii au propovăduit, sfinții părinți au tâlcuit, mucenicii au pătimit și toți dimpreună ne-au lăsat o dovadă de netăgăduit și o pildă minunată. Aceasta este dovada că credința noastră vine din Cer, iar nu de pe pământ, de la Duhul lui Dumnezeu, iar nu de la om, de la Adevărul cel veșnic, iar nu din gânduri omenești nestatornice și întâmplătoare. Fie ca nimeni dintre cei muritori să nu creadă că poate fi schimbată credința ortodoxă după stările oamenilor și după vânturile cele întâmplătoare ale vremii!

Și ne-au lăsat o pildă minunată – pilda viețuirii și a lucrării după poruncile lui Dumnezeu. Așadar, nimeni să nu spună: „Sunt grele poruncile Domnului! Cine le poate împlini?” Le-au împlinit sfinții – oameni cu trup și sânge, așa precum suntem și noi –, așa că și noi le putem împlini cu ajutorul lui Dumnezeu, doar de vom voi aceasta. Și, iată, eu, ca păstor al vostru, după datorie și după dragoste, tocmai la acest praznic al Învierii lui Hristos doresc să vă îndemn către aceste două lucruri de căpătâi, care, de le veți păzi, pot să învieze sufletele voastre încă din această viață și să vă chezășuiască și învierea trupurilor voastre în acea zi mare și înfricoșată, când Domnul cel înviat va veni din nou într-o putere și slavă, să judece toți viii și morții. Așadar, aceste două lucruri sunt de căpătâi: să păzim credința ortodoxă așa cum ne-au tâlcuit-o Părinții Bisericii și să urmăm pildei de viață a multor sfinți ai Bisericii. Aceste două sunt îndeajuns pentru mântuire, îndeajuns pentru învierea cea din morți, îndeajuns pentru a intra în Împărăția cea luminată și fără de moarte a Lui Hristos, Dumnezeul nostru.

Silnicie și nestatornicie de pretutindeni

Se face fățiș silnicie asupra Ortodoxiei de către musulmani în Turcia și de către ateii în Rusia, dar în taină, peste tot și de pretutindeni, de către iudaism și masonerie, și de către duhul lumesc cel dinafară – care este pe de-a-ntregul dinafară – ce trăiește gândește și umblă doar prin simțuri, drept pentru care este și osândit la desăvârșita necunoaștere a lucrurilor dumnezeiești, la necunoașterea sufletului, la necunoașterea împărăției celei duhovnicești. Mulți s-au clătinat deja sub aceste silnicii, încât ori au părăsit cu totul credința lui Dumnezeu, ori s-au lepădat de Ortodoxie, ca de la o hrană tare, și s-au dus la unele așa-zise biserici noi, care cred că pot sluji și lui Dumnezeu, și diavolului totodată. Dar cine se clatină, să se clatine. Noi să nu ne clătinăm! Cine se teme, să se teamă. Noi însă să nu ne temem!

Noi suntem numiți fii ai luminii și știm că nimic nu se petrece din cele ce n-au fost limpede prorocite și prevestite în Evanghelie și în cărțile Părinților Bisericii. Noi știm că este prorocit și prevestit că vor veni prigoniri și silnicii asupra

Ortodoxiei, că se vor ivi învățători mincinoși, că între popoare și între oameni va fi multă tulburare și pizmă. Prevestind toate acestea, Domnul a încheiat cu următoarele cuvinte: „Dar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.” /Matei 24, 13/ Adică cine rămâne până la sfârșit în cetatea Ortodoxiei și nu se predă în mâinile diavolului, cel ce năvălește din toate părțile asupra acestei cetăți împărătești, acela se va mântui. Cei pe care îi înșală diavolul că în cetate este foamete și întuneric, iar în afara cetății este îndestulare și lumină, aceștia se leapădă de Ortodoxie. Vai de ei, căci se află precum odinioară împăratul Nabucodonosor, la aceeași masă cu fiarele și cu dobitoacele, și precum fiul cel risipitor care se prăpădește în pământ străin, în pământul frigului și al foametei, hrănindu-se cu mâncarea porcilor – mâncarea păcatului și a fărădelegii –, cu hrana luptei faraonilor împotriva lui Dumnezeu! Însă în cetatea cea împărătească a Ortodoxiei este lumină de la Duhul lui Dumnezeu, și îndestulare de la Harul lui Dumnezeu, și bucurie de la credință și nădăjduire, și liniște de la dragostea cea cerească, și pace și tăcere de la curăția inimii și a conștiinței.

Poruncile cele mici sunt la fel de însemnate ca și cele mari

Ctitorul Bisericii Ortodoxe este Duhul lui Dumnezeu cel Sfânt și de viață Făcător. În lăcașul Lui nimic nu este mic ori mare, nici însemnat ori neînsemnat, ci totul este mare și totul are însemnătate.

Pe cei nestatornici în credință îi veți cunoaște cel mai lesne prin faptul că ei încep de îndată a se sfădi despre ceea ce este însemnat și ceea ce este neînsemnat întru cele ale credinței. Dar diavolul nu le dă odihnă pe această cale, ci le pune în mâini sită din ce în ce mai fină, prin care ei strecoară rânduielile Bisericii, hotărârile soboarelor, sfaturile părinților și chiar poruncile lui Hristos, până ce, la urmă, le strecoară pe toate, iar în sită rămâne doar diavolul. Dacă strecurătorul Legii lui Dumnezeu este preot, veți vedea că în cele din urmă va părăsi Altarul lui Dumnezeu și se va duce la îndeletnicirile cele lumești, iar de este mirean, îl veți vedea cum va sfârși ca un lepădător de Dumnezeu. Dar Însuși Domnul a zis: „Cel ce va strica una din aceste porunci foarte mici și va învăța așa pe oameni, foarte mic se va chema

în împărăția cerurilor; iar cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în împărăția cerurilor.” /Matei 5, 19/

Nici măcar zidarului unei simple case din piatră și cărămidă nu-i este pe plac atunci când cineva se apropie de casă și scoate o cărămidă spunând: „Această cărămidă nu are însemnătate! Se poate și fără ea!” Cum, dar, să-I fie pe plac Duhului lui Dumnezeu, Făuritorul celei mai minunate, celei mai frumoase și celei mai trainice zidiri din istoria lumii, dintru început până întru sfârșit? Cum să-I fie pe plac Făuritorului Bisericii Ortodoxe, atunci când cineva dintre cei muritori, care ieri s-a născut și mâine se va pogori în mormânt, găsește neajunsuri zidirii Sale și grăiește: „Nu avem trebuință de asta! Asta nu are însemnătate! Trebuie scoasă și aruncată!” Aceia care vorbește astfel mânia nu doar Duhul lui Dumnezeu, ci și pe toți acei oameni sfinți și purtători de Duh prin care Duhul lui Dumnezeu a întărit și a împodobit Biserica lui Dumnezeu pe pământ. Un astfel de om își aduce singur anatema asupra sa, anatema sub care cad toți luptătorii împotriva Duhului, adică toți oamenii care se

împotrivesc Duhului cel Sfânt al lui Dumnezeu.

Drept aceea, vă rog, fraților, pentru mântuirea sufletelor voastre, să nu faceți deosebire între poruncile lui Dumnezeu și să vă străduiți a le împlini pe toate după puterea voastră! De veți călca totuși una din poruncile cele mici – fie și pe cea mai mică –, să vă pocăiți și să vă îndreptați viața voastră. Neînsemnat înaintea lui Dumnezeu se face acela care calcă vreuna din poruncile lui Dumnezeu și socotește acea poruncă ca fiind una neînsemnată. Căci așa de întoarsă este firea omenească, încât atunci când calcă o poruncă a lui Dumnezeu, el începe să o urască și începe a se lupta împotriva ei, în loc să lupte împotriva sine-lui său, ca un călcător de poruncă dumnezeiască. Fie ca nimeni să nu spună: „Eu merg la biserică și mă împărtășesc din vreme în vreme. Drept aceea, pot să trăiesc necăsătorit.” Sau: „Eu țin toate posturile. De aceea pot să nu fac milostenie.” Sau: „Eu săvârșesc fapte bune. De aceea nu trebuie să țin toată credința.” Împlinirea unei porunci nu ne dezleagă datoria față de altă poruncă. Cine calcă o poruncă este vinovat pentru toate – adică, dacă nu se căiește, este vinovat ca și acela care

n-a împlinit niciuna. Se cuvine ca toate poruncile să fie primite și cinstitute ca cea mai însemnată lege, fie că noi le împlinim sau le călcăm. Dacă le împlinim, înviem sufletul nostru și pregătim trupul nostru spre a se face Biserică a Duhului Sfânt, precum au făcut sfinții. Dacă le călcăm, ne căim, ne tămăduim și ne spovedim, dar poruncile rămân porunci.

Toate poruncile sunt date pentru vindecarea și învierea sufletelor noastre. Eu cunosc îndeaproape că cine împlinește o poruncă a Domnului, se simte mai sănătos sufletește, mai puternic și mai bucuros. Însă cine nu împlinește o poruncă și strigă împotriva acestei porunci, se aseamănă unui bolnav trupest care are malarie, și strigă împotriva chininei, și nu ia chinină. Pe un astfel de bolnav toți îl vor socoti ca fiind fără de minte. Și în lecuirea cea duhovnicească va fi socotit fără de minte cel ce leapădă poruncile lui Dumnezeu, și nu le împlinește, și stă cu sufletul bolnav și slăbit.

Așadar, să împliniți poruncile lui Dumnezeu! Iar de nu veți simți vreun folos din această pricină,

atunci veți fi îndreptățiți să strigați împotriva acestor porunci. Dar noi știm că toți cei care au împlinit poruncile nu doar că n-au strigat împotriva lor, ci au mulțumit lui Dumnezeu pentru dumnezeiasca tămăduire primită prin împlinirea acestor porunci.

Suflete înviate

Cine sunt sfinții? Sunt oameni cu suflete înviate. Prin ce și-au înviat ei sufletele? Prin împlinirea poruncilor lui Dumnezeu – și a acelora așa-numite mici și mari, și a acelora așa-numite însemnate și neînsemnate –, a tuturor poruncilor lui Dumnezeu. Acestea sunt suflete renăscute, născute din nou, înnoite și întinerite. Pentru aceasta se spune: „Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi” /Psalmi 67, 36/, căci prin sfinții Săi săvârșește Dumnezeu minuni, arată putere, revarsă înțelepciune, adevăr și zidește Biserica Sa. Duhul lui Dumnezeu le lucrează pe toate acestea prin uneltele Sale binevoitoare și credincioase, prin sufletele cele înviate ale sfinților. Din această pricină, sfinții s-au făcut ca niște dătători de lege în Biserica Ortodoxă. Duhul lui Dumnezeu este

singurul dătător de lege, dar El vestește Legea Sa prin gura și prin pana sfinților. Sfinții glăsuiesc ceea ce voiește Duhul. Sfinții grăiesc ceea ce Duhul lui Dumnezeu poruncește. Așadar, cine se împotrivește sfinților, se împotrivește Duhului lui Dumnezeu și se pune pe sine sub veșnică anatemă.

Credința ortodoxă este pe de-a-ntregul din Cer și întru ea totul este numai Cer și nimic altceva. Celelalte credințe sunt, mai mult sau mai puțin, amestec al Cerului și al pământului, amestec al sfințeniei și al păcatului.

Odinioară, întregul creștinism a fost ceea ce este acum Ortodoxia, după care s-a rupt bucată cu bucată și s-a despărțit, ca urmare a păcatului și a părelnicei înțelepciuni păcătoase. Iar pricina acestor ruperi și despărțiri este faptul că oamenii au amestecat Cerul cu pământul, au aruncat pulberea cea pământească în strălucirea cea dumnezeiască, căci această strălucire dumnezeiască le-a fost prea puternică. Catolicii au ieșit din Ortodoxie din aceeași pricină pentru care și Adam a ieșit din Rai, adică din călcarea postului. Acest

fapt i s-a întors bisericii catolice prin faptul că din pricina neascultării a ieșit din ea protestantismul, și așa mai departe.

Ortodoxia a rămas aceeași de acum o mie de ani, și de acum o mie cinci sute de ani și de acum două mii de ani, adică credința purceasă din Cer. Căci nu doar Evanghelia este din Cer, ci și ea însăși este Cer. Și toate faptele apostolilor au fost scrise și predanisite din Cer. Și nu numai faptele apostolilor sunt din Cer, ci din Cer sunt și toate cele scrise și predanisite de urmașii apostolilor, părinții cei purtători de Dumnezeu, cuvioșii nevoitori și mucenicii, care în șapte soboare a toată lumea și în câteva soboare locale, precum și în cele scrise și predanisite de ei înșiși, au tâlcuit voia Atotputernicului Duh al lui Dumnezeu despre buna cuviință și buna orânduire a Bisericii. Toate acestea sunt din Cer și însuși Cerul. Nu este firimitură de pulbere pământească, nici sânge și patimă omenească, nici întunerice al faraonilor și materialism al egiptenilor, nici cugetări întemeiate doar pe simțuri, nici deșartă înțelepciune lumească. Toate acestea sunt din Cer și Cerul însuși. Drept aceea, aceste suflete sfinte și înviate au fost numite îngeri pământești

și oameni cerești. Căci ei, prin rugăciunile lor, au coborât Cerul pe pământ și au înălțat pământul – adică trupurile lor – la Cer.

Aceste suflete înviate încă din vremea vieții lor trupești stricăcioase, acești îngeri pământești și oameni cerești, se află din belșug în vechea noastră eparhie a Ohridei. Ucenici și împreună-lucrători ai Sfinților Chiril și Metodie, cei dintâi luminători ai slavilor, au roit în jurul Lacului Ohrida, pentru prin Duhul lui Dumnezeu să izgonească de aici întunericul cel păgân. Trupurile cele făcătoare de minuni ale Sfinților Clement și Naum mărturisesc printre noi despre puterea harului Duhului lui Dumnezeu, care a lucrat și lucrează prin acești mari bărbați. Credința lor se cuvine să fie și credința noastră, și viața lor se cuvine să fie pildă pentru viața noastră, dacă dorim ca și sufletele noastre să învieze și astfel să pregătească și învierea trupurilor noastre atunci când le va sosi ceasul.

Cine poate striga din inimă „Hristos a înviat!”

Păgânii nu pot, pentru că nu cred. Protestanții nu pot, căci se îndoiesc. Doar noi, ortodocșii, putem

striga din toată inima „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!” Dar nici noi nu putem striga cu toții acestea din toată inima, ci doar aceia dintre noi care țin toată credința sfinților părinți și care se străduiesc a urma pildei vieții sfinților lui Dumnezeu. Acestea două sunt mai însemnate decât toate celelalte, căci acestea două le cuprind pe toate. Cine nu s-a vindecat de malarie cu chinină, acela nu poate lăuda cu însuflețire chinina ca medicament. Așa și acela care nu și-a hrănit duhul său cu credința sfinților și nici nu și-a îndreptat viața după pilda vieților sfinților nu poate simți învierea sufletului său într-o sine și nu poate striga din toată inima: „Hristos a înviat!”

Iar că Hristos a înviat cu adevărat din morți mărturisesc – printre alte mărturii – mii și mii de suflete ale sfinților înviate în această viață pământească. Aceasta o mărturisesc minunile sfinților de mult răposați. Aceasta o mărturisesc și moaștele lor, care, măcar că încă nu înfățișează trupurile cele înviate, au primit putere făcătoare de minuni de la sufletele lor înviate, care sălășluiesc întru ei. Sufletele cele înviate ale sfinților și moaștele lor făcătoare de minuni răspândite pe întreg pământul sunt o mare și puternică dovadă

a Învierii lui Hristos, pe care protestanții nu o au și nici nu o cunosc.

Mort înseamnă lipsa oricărei puteri, însă sfinții noștri, începătorii credinței noastre, se arată mai puternici după moarte decât în timpul vieții lor. Ce poate însemna aceasta fără numai faptul că ei, după despărțirea de trup, au intrat într-o viață mai plină și mai puternică decât cea pe care au trăit-o în trup, pe pământ?! Și dacă slugile lui Hristos s-au făcut așa de puternice după moarte, cum este atunci Domnul lor, Hristos Domnul? Când Sfinții Clement și Naum s-au făcut biruitori ai morții și ai putreziciunii, și biruitori ai firii și ai vremii, cum este atunci Hristos, Biruitorul cel atotputernic? Dacă trupurile sfinților nu putrezesc, cum ar fi putut să putrezească trupul Lui? O, frații mei, Hristos a înviat cu adevărat! El a înviat cu trupul Său. El a dat putere și sufletelor sfinților să învieze. El a dat putere și moaștelor sfinților să fie tămăduitoare și făcătoare de minuni. El este pricina oricărei învieri. El este Împăratul oștirii celor înviați. El este Soarele dreptății, Cel de deasupra întunericului vieții noastre celei trecătoare, Care nu apune. El este Capul Bisericii

celel cerești. El – singurul Mântuitor al nostru, singurul rost al vieții noastre, singura noastră nădejde și singura bucurie nepieritoare a noastră. Prin Învierea Sa, El S-a făcut toată comoara noastră în cele două lumi. Lui fie slava, împreună cu Tatăl și Duhul Sfânt, în veci!

Și Lui ne închinăm în praznicul cel luminat de astăzi, ca să ne întărească în credința sfinților și să ne ajute să viețuim după pilda sfinților, așa încât și sufletele noastre să se curățească de păcat și să învieze, și astfel să se pregătească pentru acea înviere – ultima și deplină – și pentru viața cea veșnică, cu rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și ale tuturor sfinților. Amin.

Sărutându-vă pe toți întru Domnul, ca pe frații și fiii mei cei duhovnicești, pentru care va trebui să dau răspuns la Înfricoșata Judecată a lui Dumnezeu, încă o dată vă rog să păziți credința părinților și să vă străduiți a viețui urmând pilda sfinților.

Fie ca Domnul să vă ajute în aceasta prin harul Duhului Său celui Sfânt! Amin.